

TELEGRAFUL ROMANU

Nr. 103. ANULU XIV.

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Sabiu, in 29 Dec. 1866 (10 Ian. 1867.)

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Cu numerulu acest'a se incheia abonamentulu pe anulu 1866. Ne rogâmu a grâbi cu abonamentulu celu nou, căci altfelu lesne vomu veni in neplacut'a pusetiune de a nu puté servi cu nrîi dela inceputu. Mai departe ne rogâmu a se adresâ in tôte afacerile de bani deadreptulu la Editor'a foiei, pentru evitarea confusiunilor.

La revedere in anulu 1867!

Sabiu 28 Decembre.

In tempulu din urma amu făcutu amintire, si dupa spatiulu si tempulu de care dispunemu amu făcutu publiculu nostru cunoscute si intepârile cele momentose ale dilei. Intielegemu aci calatori'a ministrului de Beust la Pest'a si actele de statu urmate de atunci încôce, atâtu in privinti'a dreptului de statu internu, câtu si in privinti'a altoru afaceri de aceeași insemnetate. Déca si suntu actele ce privescu finantiele si militi'a acte de o insemnatate adencu tãietóre in viéti'a popóreloru, dupa parerea nóstra in sa celu mai momentosu in urmãrile lui este patent'a dela 2 Ianuariu. Va succede séu nu va succede o ordine in urm'a acestei mesuri, este intrebarea de care se léga si venitoriulu statului intregu. Cá sa putemu vorbi despre multamirea séu nemultamirea popóreloru, inca nu suntem in stare. De aceea ne marginimu numai a reproduce unele voci privitóre la acésta cestiune, pentru unu felu de informatiune a publiculu despre judecat'a cutãrei si cutãrei partite séu cutãrei si cutãrei foi; despre urmãri inse se va pute vorbi atunei candu vomu vedea deputatulu dieteloru translatane siedindu iara pre bancele dietali.

Pâna candu se voru face acestea vomu mai avé ocaziune sa vedemu si rescriptulu ce se va tramite dietei pestane, sa vedemu fi-va elu categoricu si semena-va cu celu din 17 Novembre séu va cautá unu nou modu de transactiune cum s'a făcutu cu dietele de dincolo de Lait'a.

Aceste suntu tôte nisce impregiurâri, cari noi trebuie sa nu le perdemu din vedere, pentruca numai asiá vomu putea urmari órile politice pre orologiulu dreptului nostru de statu, carele nu póte cá din candu in candu sa nu sufere câte putina alteratiune de venturile ce sufla si in giurulu imperiului.

Precându vomu urmari in sa aceste aru fi datori'a tuturoru popóreloru, cá din tôte puterile sa contribuie, firesce fára sacrificarea drepturilor lor, la o curenda intielegere, lepadandu dela sine ori ce preocupatiuni ereditate, pentruca altmintrea ne vomu tredi preste multu séu putinu in marginea unui abisu mai reu decâtu ori ce reu: in demoralisatiunea, carea va trage dupa sine nesiguran-ti'a averei si a esistintiei.

Cu o alta ocaziune amu semnalatu unu semnu alu tempului din diet'a ungeresca, ca au inceputu si barbati ungeresci a recunósce ca trebuia sa se impace cu natiunalitãtîle. Acum vedemu, ca celu putinu unele foi magiare ventiléza cestiunea acestui nodu gordicu de slegabilu, déca acést'a e numai unu respunsu la diuaristic'a esterna séu o intentiune sincera, va dovedi viitoriulu. Bine aru fi sa fia césta din urma, pentruca atunci transactiunile si-arú avé mai iute rezultatele dorite spre binele tuturoru.

Pâna aci de astadata, rezervandu-ne a mai reveni asupr'a acestoru momentuositati in anulu venitoriu; căci acést'a se termina fára de a-si terminá si cestiunile séu baremu unele din cestiunile câte le au primitu dela altu anu si câte a mai produsu si elu.

Eveneminte politice.

Sabiu in 28 Decembre.

Din Vien'a se telegrafá eri, ca Imperatulu si Imperatés'a a primitu deputatiunile dietei ungeresci gratulátóre de anulu nou. Imperatulu au respunsu la vorbirea conducatoriului deputatiunei, ca doresce, cá anulu nou sa se recreeze de plãgile suferite, prin binecuventãrile pâcei si cá sa succeda increderei imprumutate de a intari basele cele sigure ale bunei stãri si ale desvoltãrei constitutiunali in Ungari'a.

Din Pest'a se telegrafá inca in 4 Ian. c. n. ca unu rescriptu

regescu ce avea sa sosésca dela Vien'a provóca diet'a ungeresca sa termine câtu mai in graba elaboratulu asupr'a afacerilor comune, pentruca sa se propuna reprezentantiei de dincolo de Lait'a. „Wanderer“ de sub acelasi datu, spune ca mentionatulu rescriptu inca nu se va tramite. Caus'a amanãrei e, ca regimulu vrea sa astepte pâna va terminá comisiunea elaboratulu seu, ca sa se scie orientã la compunerea rescriptului.

Sciri dela 7 Ianuariu spunu din Pest'a ca s'a tinutu conferintie la Deák si s'a decisu ca acestu din urma sa faca in dieta propunerea de o adresa in contr'a lezei celei de aperare.

Dupa „N. Fr. Pr.“ miscarea alegerilor pentru adunantia extraordinaria s'a si inceputu. Dupa Zukunft partid'a constitutiunala germano-austriaca este intr'aceea unanima, ca abaterea dela regulamentulu sustatoriu de alegere la senatulu imperialu aru face adunanti'a anticonstitutiunala, cu tôte aceste suntu cu totii pentru alegerea la dieta.

In unele parti s'a si scrisu alegerile.

Din Galiti'a se spune, ca rusinii voru sa faca unu protestu de mustra contr'a decisiuniloru majoritãtiei polone de acolo. —

Din cele din afara comunicãmu, ca imp. Napoleou III au tinutu cuventarea indatipata la anulu nou cátra corpulu diplomaticu. Cuventarea este pacinica. Politicii dica, ca elu are cause de a dori pacea si de aceea au si vorbitu in intielesulu acest'a. Eata cuvintele lui:

„Inceputulu anului nou mi dau ansa sa esprimu dorintiele mele pentru stabilitatea tronuriloru si pentru bunastarea popóreloru; speru, ca intrãmu in o era noua de pace si de impacare si ca espositiunea generala va contribuí la liniscirea patimiloru si la apropierea intereseloru.“

Si regele Italiei a vorbitu in aceea-si di cátra o deputatiune a parlamentului, de er'a de pace: Anulu nou aduce aminte italianiloru ca independenti'a patriei lor, imbunatatirea ordinei iuterne si immultirea bunei stãri publice e asigurata. Nu voru incetá in sa a purtá grige si in er'a pâcei de armata. Armat'a nu e numai de lipsa pentru aperarea independintiei, carea au contribuítu atãt'a spre a o castigá, ci ea e siguranti'a interna, unu elementu pentru unitatea morala si pentru acea crescere cetatienésca, ce disciplinéza poporele si le face tari si capaci de a seversí lucruri mari.

In Berlinu a vorbitu principele de coróna si a accentuatu cu deosebire intimitatea intre militia si poporu.

Din Angli'a aflãmu, ca regimulu de acolo aru fi datu de urmele unei legaturi intre Prussi'a si Russi'a, spre a mërge mâna in mâna in cestiunea orientala. Consecinti'a acestei procederi aru fi stergerea Austriei, dupa cum vrea sa scie unu corespudentu alu foiei „Pol.“ — din cart'a Europei. Prussi'a intrebata de Angli'a in privinti'a acést'a a datu respunsu, ca in urm'a unei alian-tie franco-austriace fiiindu amenintata de trei laturi se vede nevoita a dá mân'a cu Russi'a. De atunci Angli'a se silesee a mijloci referintie amicabile intre Austri'a si Prussi'a.

Din Russi'a se spune, ca fratele imperatului a arangiatu o espositiune si loteria in favórea creteniloru. Mai departe suntu sciri, dupa cari 120,000 trupe rusesci se afla pre lini'a dela Chievu pâna in Besarabi'a si pâna la 1 Martiu au sa mai sosésca atãtea.

Din Orientu cetimu, ca miscarea revolutionaria in Turci'a devine totu mai amentntiatóre si ca insusi reprezentantii acelu pu-teri, cari erau pentru Turci'a, inca dau din umeri si clatescu din capete, vediendu pre Turci'a asiá slaba, incãtu nici cu creteni nu o póte scóte la cale.

Din Romani'a aflãmu, ca ministeriulu si-a datu demissiu-nea si ca Domnitoriulu numai dupa multa opunere a primit'o. Pâna candu scriemu acestea inca nu se scie cine va veni la ministeriu. Se dice, ca Lascaru Catargiu aru avé siansele cele mai bune.

Revista diuaristica.

In „Albin'a“ nr. 102 aflãmu o declaratiune subscrisa de 80 negutiatori din Brasiovu prin care se refrãnge afirmãrile Ga-

zetei Transilvaniei respandite, ca acei ce si-au retrasu subscrierile plenipotintieloru, si au asternutu adresa Arhieruului loru date ddloru Baritiu si Dr. Ratin, aru fi numai nisce s l a b i, si intaresce ca toti români Brasioveni si-a retrasu plenipotentia data si toti au scrisu adresele indreptate câtra Arhieruului loru, cari de-si suntu dône, dara in principiu esprima totu un'a si aceea-si dorintia.

Voci asupr'a Patentei din 2 Ianuaru.

Evenimentulu dilei este patent'a imperiala pentru conchiama-rea de diete noue si a unei adunari extraordinari a senatului imperialu, despre care amu vorbitu in Nr. „Tel.“ 101. si despre care organele ministeriali abia acum ni dau deslusirile promise. De altmintrea nici foile capitalei nu se unescu inca tote pâna astadi despre experimentulu celu nou. Incâtu si dau ele parerea, consimtiescu intr'acea, de a constatâ abaterea dela constitutiune.

„N. Fr. Presse“ erâ in momentele cele d'antâiu fôrte agitata de impressiunea, ce o facuse patent'a din 2 Fauru asuprai; ea dicea ca aceea, de ce s'au temutu, s'au si intemplat, mai departe, ca constitutiunea, cea intru dureri nascuta, au capatatu prin patent'a cea noua lovitur'a tocm'a in inima, ca anulu venitoriu are putine auspicii bune.

Despre dietele disolvate nu pôte sa dica alt'a nimicu, decâtu ca acést'a este o mesura a ministeriului neatacabila, ba chiaru o mesura, carea si de altmintrea trebuiâ pusa in lucrare de ôre-ce s'au implinitu periodulu de siése ani, pentru care deputatii fura alesi. Actulu acést'a alu ministeriului dar ilu afla intactu (neatinsu) fâra de maculi si constitutiunale. Ceea-ce nu i pôte veni mentiunetei foi la socotela este, ca la alegerea deputatiloru nu voru fi legati de prescrierile constitutiunale de alegeri, acést'a este o abatere dela constitutiune, cârei urmêza o alta consecintia, ca se conchiama o adunare extraordinaria de senatu Imperialu. La unu altu locu sa tânguie aceeasi fôia, ca in diet'a Austriei de josu e temere, ca nuse voru alege deputati de acei credinciosi constitutiunei. Preste totu foile centralistice suntu fôrte iritate asupr'a senatului imperialu extraordinariu; temerea loru este, ca diet'a boemica si moravica voru formâ o majoritate preponderatôre de cechi in senatulu extraordinariu.

Diariile ungueresci din pulinulu câtu se pôte vedea pâna acum, nu suntu asiâ alarmate in urm'a patentei. Ni s'aru paré in sa câ cele neoficiose pastréza inca o reserva, si asiâ „Pesti Naplo“, organulu lui Deak, vorbesce deocamdata ca si despre calatori'a ministrului de Beust, numai prin corespondentulu seu dela Vien'a. Acést'a afla, ca in cercurile cele mai inalte speranti'a de o impacare cu Ungari'a inca nu e cu totul caduuta; ba se crede, ca elaboratulu comisiunei de 67 nu vine in contradicere cerbicosâ cu pretensiunile aflatôre in rescriptulu dela 17 Novembre anulu trecut. Mai departe se dice, ca regimulu, pentru câ sa mai domolésca majoritatea adunantiei extraordinarie va face amnestia si va reabilitâ pre toti condamnati politici. Hirnök afla in patent'a din 2 Ianuaru, in privintia impacarei cu Ungari'a, tote cele bune si afirma, ca acést'a este uniculu expediente, de a esi din labirintulu de pâna aci. Cu deosebire i place lui „Hirnök“ pasagiulu, prin care reprezentanti'a acést'a este indigitata de a se ocupâ numai si numai cu cestiunea constitutiunala, respective cu afacerile comune. „Hirnök“ crede, ca prin actulu acést'a dualismulu este dejâ recunoscutu si asiâ diet'a ungueresca nu mai are dreptu la nici unu scrupulu in privintia afaceriloru comune. In dilele trecute in sa cetirâmu unu telegramu, in carele se dice, ca diet'a ungueresca va fi provocata prin unu rescriptu de a terminâ elaboratulu comisiunei de 77, va se dica nu dupa cum cerea diet'a, câ sa i se dea mai intâiu unu ministeriu unguerescu responsabilu.

„Wiener Ab. Post“ comentéza patent'a cam in urmatôrele: ea dice, ca conchiama-rea adunantiei senatului imperialu extraordinariu e unu actu insemnatu spre constituirea Austriei, incâtu actiunea acést'a este in urm'a initiativei regimului si incâtu putu a se duce câtra scopurile ei. Regimulu imperatescu crede acum ca au sositu tempulu, pentru câ sa dea o noua insemnatate nisuintiei sele câtra deslegarea cestiunei constitutiunale in unu modu, care sa indreptâtesca pre toti, si carele sa fia câtu se pôte mai inte. De alta parte in sa sa implinésca asigurârile date regatelor si tieriloru neunguresci, oferindu-le reprezentantiloru acestor'a posibilitatea de a-si statori si intemeiâ votulu loru celu asemenea ponderosu. In lini'a dintâiu au fostu la acestu actu datôria de mesura starea pertractârilor cu Ungari'a si Croati'a. Diet'a ungueresca a recunoscutu in principiu si comunitatea afaceriloru statului intregu si comunitatea pertractarei acelor'a; prelucrârile pentru precisarea si punerea in lucrare practica a acestui principiu suntu aprôpe de a fi terminate. Asemenea se arata si diet'a Croatiei gat'a la pertractare comuna a afaceriloru comune. Regimulu imperatescu trebuie sa lea actu de acestea lucruri si sa pâna in stare pre cealalta parte apuséna a imperiului sa póta intrâ si ea acum earasi in actiunea de dreptulu publicu. Prin acést'a suntu

create antitesele esteriore, dela cari atârna inaintarea activitatiei interne. Esenti'a problemei se cuprinde in conservarea principului constitutiunale prin unirea popôreloru, prin mijlocirea unei intielegeri in forme, cari asigura, respectandu referintiele concrete ale monarchiei, o intemeiere solida si o desvoltare binefacatôre a principului constitutiunale. Cumca referintiele concrete ale monarchiei ceru tocmai acum imperiosu o deslegare curenda a problemei de mai susu, nu mai trebuie câ sa se demustre mai pre largu. Din acestu punctu de vedere au manecatu regimulu, candu au conchiamat adunanti'a extraordinaria a senatului imperialu. Regimulu si-a datu tota silinti'a, de a evita ori-ce unilateralitate. In privintia formei au pututu cu atâtu mai tare sa conserve conchiama-rea pretensiunile provocate de activitatea senatului imperialu din mai multi ani, cu câtu prin acést'a s'au facutu dreptate si principului din diplom'a din Octombre. carele ordina tramitarea de deputati din diete. Convocarea unei adunantiei extraordinarie a senatului imperialu este in sa justificata prin privirea nepreocupata a referintieloru.

Tergulu Sabiului de iérna.

Acestu tergu a fostu in tota privintia unulu dintre acele mai slabe. Decâtu de astadata nu avemu de scopu de a spune publiculu nostru nici in ce s'a cuprinsu impregiurarea acést'a, nici a merge si a cautâ originea terguriloru si a deduce istorice, catergurile trebuie sa mérga inapoi. E adevératu, ca comerciulu celu viu in urm'a linielor de telegrafu si drumuri de feru si vapôre au iutitu schimbarea si mutarea negôtielor dela o piatia la alt'a si de aci si modulu de a se strapune in mânilor consumentiloru marfa mai iute decâtu in tempurile lipscaniloru; e adevératu apoi si aceea ca acestu comerciu rapede, carele nu lasa sa ascepte cine-va pâna vine unu tergu, le face pre aceste din urma de multe ori de prisosu; la noi in sa unde drumu de feru nu este, unde vapôrele nu umbla, nu putemu dice ca tergurile au devenitu de prisosu. Dar va dice cine-va, ca caus'a de tergurile au adâ asiâ de putina cautare este putinatatea baniloru ce curseza si lipsa de alta parte de producte, care sa misce comerciulu si aceste in urm'a lipsei de bucate si nutretie in anulu trecut. Si aceste inca tote potu fi, dara dupa parerea nôstra aici la noi mai e unu reu, carele pre venitoriu aru trebui cu ori ce pretiu delaturatu. Autoritatile respective aru trebui de o parte sa fia mai cu atentiune câtra interesele producentiloru de manufacturi, atâtu din Sabiulu câtu si din alte pâti, va se dica câtra industria in genere; de alta parte aru trebui sa aiba unu simtiu de ecuitate câtra simtiulu religiosu alu unui numeru fôrte considerabilu de lacuitori ai tierii. Tergulu de iérna alu Sabiului se tine (celu liberu) totudéun'a in luna dintâiu dupa 6 Ianuaru nou. In aceeasi di adeca in 6 Ianuaru e 25 Decembre dupa st. vechiu, in care di cade diu'a nacerii lui Christosu pentru cei ce tinu calendariulu Iulianu. Acum candu se templa de a dôi'a di e acea luni, care crestinu numai din ce-va departare si va lasâ serbatorile si sa alerge la tergu? Afara de acést'a e vatematoriu chiaru pentru negutiatorii români din Sabiulu, cari serbéza dupa calendariulu v., câ ei, carii au sieditu cu pravaliele inchise, candu avura sasii, nemtii etc. serbatori, acum sa nu aiba repausu nici baremu in diu'a cea dintâiu a serbatoriloru, déca nu voru vrea sa se pagubésca.

Deci amu dori câ impregiurarea acést'a sa se lea in consideratiune, pentruca precum vedemu, ea taie in interesulu vendiatoriloru cu deosebire din piéti'a din locu si a cumperatoriloru de prin pregiuru; mai departe ea vatemala simtiulu de dreptate. Cumca aceste sire voru fi considerate credemu cu atâta mai tare, cu câtu in foile locale nemtiesci vedeamu in vér'a trecuta, redicandu-se vocea pentru „nedreptâtirile“ ce li se facu jidaniloru in Romani'a.

Dela adunarea generala a Asociatiunei nationale

A r a d u, in 17/29 Dec. 1866.

In nrulu trecut amu impartâsîtu in asta privintia unele date dupa „Arader Ztg.“ Acum spre completarea acelor'a, reproducemu dupa „Albin'a“ urmatôrele si adeca despre siedinti'a a dôi'a:

„Deschidindu-se totu prin Ilustr. Sea dlu Eppu Ivacicovicu câ primulu presiedinte — siedinti'a a dôi'a ieri la 10 ôre, fiindu ca numai pâna la acestu tempu putura fi gat'a comisiunile cu reporturile lor in scrisu, — numai de câtu si face reportulu comisiunea I. asupr'a computelor pe anulu trecut, din care reportu aflu a amintî numai atâta, cumca din 21 Maiu 1865 pâna in 24 Dec. 1866 s'au incassatu — 4099 fl. 66 xr. iara totu pe acestu tempu s'au erogatu — 3553 fl. 76 xr.

De aci se vede, ca socôtele din anulu alu treile alu Asociatiunei nôstre s'au mestecatu cu cele ale jumetatei trecute din anulu alu patrulea, si aci din partemi, privatu facu anotiunea, cumca fiindu pe anulu 1865/6 preliminati 3310 fl. si remanendu din acesti o suma de 600 ne dati destinatiunei sele, de alta parte intre incassatii 4099 fl, aflandu-se, o suma de 200 ai câti-va fl. nedispunibile, pre tempulu trecut pâna acum din anulu Asociatiunei 1866/7 s'au erogatu cam 845 fl. iara Asociatiunea a mai remasu detôre din anulu 1865/6 — parte la stipendisti, parte i;

tipu de premie către inveliatorii distinsi, cu vr'o 550 fl. cari in sa se afla deplinu acoperiti prin sumele incassate in dfilele din urma.

Acestea amu avutu ale atinge aci pentru chiarificare, de dupa deslusirile date adunării cu gur'a prin dlu V. Babesiu, fiinduca in reporturi ele lipsescu, din lips'a datelor rãcerute. Avemu sa sperãmu, ca dupa despusetiunile ce se facura, si de cari vomu aminti mai la vale, computele de aci incolu se voru face mai complete si evedinti.

Acum veni la ordine comisiunea II. pentru preliminaru pre anulu curinte, adeva 1866/7 alu Asociatiunei. Din reportulu acestei comisiuni numai atãt'a aflu de lipsa a atinge, cumca constatandu-se lips'a de cea mai urginte economia, si considerandu-se cumca acestu anu pre jumetate e si espiratu, pentru restulu anului nu s'a preliminaru decãtu o suma de 1400 fl. v. a. carea s'a si primitu, anume pentru ajutorarea studentiloru lipsiti 600 fl. si pentru unu notariu alu directoratulu cãte 50 fl. pe luna; celelalte sume pentru lipsele localitatei si cancelariei Directoratulu si pentru procurarea de cãrți si foi române. Totu odata s'a insãrcinatu directorii, cá sa afle si angagieze unu notariu corespondentiu, carele sa le sté la dispunere si sa nu aiba alta ocupatiune, iara pâna atuci sa se puna unu notariu interimale; in fine totu la propunerea acestei comisiuni s'a insãrcinatu directorii sub responsabilitatea loru a apucã mesurile de lipsa „cu si prin notariulu“ — pentru aducerea in rendu si evidentia a colectoriloru si membriloru de sub fia-care colectara, cu ofertele loru respunse si restanti, si a pune acést'a inaintea ochiloru venitoru adunãri generalu, etc. Dela acést'a dispusetiune cu dreptulu se ascépta delaturarea multoru neajursuri in viet'a si activitatea Asociatiunei nãstre.

Comisiunea III. nu aflã a face nici o observatiune la celelalte multe puncturi ale reportulu directorale, ci trecu numai decãtu la altu obiectu ei incredintiutu, adeva la motiunea Dlu I. Popoviciu Deseanu, carea e si pre carea Domni'a sea o motivã acum si cu cuventulu pré frumosu, si carea fu primita cu unanimitate, ca — in interesulu limbei nãstre ca mijloculu de cultura alu poporulu sa se tramita din sinulu Asociatiunei o deputat unu cãtra Majestate, avendu ea, a se plãnge pentru pedecile ce se punu limbei nãstre — prin publicarea legiloru si ordinarioru in alta limba, prin pretensiunea locuriloru séu dicasterielor centrali, ca tóte substernerile se li se faca in limba magiara séu celu putínu in traducere magiara etc. Afara de acést'a avendu ea a suplicã pentru unu gimnasiu cu limba romãna de instructiune si radicatu cu speselu statulu, in fine avendu ea a lucra si in favorea petitiuni mai susu amintite a professoriloru preparandiali; dandu-se altmintea acestei deputatiuni deplin'a putere a umblã si a staruí pe cáile si cu modalitãtíle ce va aflã ea insasi mai potrivite, si apoi a referi la adunarea generala urmatória.* De membri ai deputatiunei se alesera prin achiamatiune: II. Sea dlu Eppu presiedinte, cá conducatoriu, II. Sea dlu Vpresiedinte, capitanulu Cetãtiei de Pétra Siorbanu, II. Sea dlu direttore prim. Ant. de Mocioni, MSea dlu membru direct. V. Babesiu, Reverendulu d. Protopopu gr. cat. Berceanu, si cá suplinte in casu de lipsa, dlu advocatu L. Ionescu.

Comisiunea IV referi asupr'a ereditatei remase asociatiunei dupa fia iertatulu membru alu ei prédemnu lov'a Cresticiu. Aci se decise, ca cas'a din Siri'a deocamdata sa nu se vanda, ci sa se pastredie Asociatiunei, repositulu sa se radice o cruce monumentale, portretulu sa i se procure pentru localitatea Directoratulu, si in toti anii sa i se faca parastasu — totu pe speselu Asociatiunei.

Trecu acum la celu din urma actu alu adunãrei, la alegerea directoratulu pe anulu curinte. De direttore primariu fu de nou, a patr'a óra rugatu si cu unanimitate alesu II. Sea dlu Antoniu de Mocioni. eara la propunerea domniei sele se alesera apoi totu in unanimitate si cu „Sa traiésca“ — ceialalti membri, parte mare mai totu persóne nãue; de vice-direttore Reverendissimulu dnu protosincelu Mironu Romanu, de membri aptivi dnii: V. Babesiu, protopopii Belesiu si Vasileviciu, professorii Dr. Siandoru, Popfiu din Orade si Selegianu din Beiusiu advocatii Desianu si Ionescu din Aradu si Adamu din Timisiór'a, cetatienii si economii Davidu Nicóra din Ghiul'a si Sim. Davidu din Lipov'a, in fine tenerulu jurasoru Rusu din Aradu; — afara de acést'a, de perceptore séu cassariu dlu assessore sedriale Misiciu, de esactore dlu assesore Florianu Varga, de fiscale tenerulu vice-fiscale comitatense M. Besanu, de economu tenerulu functiunariu comitatense Serbu, de bibliotecariu, tenerulu functiunariu Draga, in fine de notariu interimale tenerulu functiunariu Goldisui.

De aci se vede, ca asta data barbatii nostrii cei maturi recunoscura necesitatea de a atrage in mijloculu loru, a ingagiã la afacerile nãstre nationali — g e n e r a t i u n e a t e n e r a, o idea pe carea anume Babesiu de multu o apera. Me bucuru in sa, ca acést'a idea in casulu presentu reesi, cáci me convinseu, cumca ea a fostu propusa si aপরতা — nu atãt'a din partea dlui Babesiu, ci din multe alte pãrti; eara celoru ce credu, cumca prin bagarea atãroru teneri in directoratu aru scadé vadi'a si impor-

tanti'a directoratulu, fia-mi iertatu a li spune aici spre liniscirea scrupuliloru numai atãt'a, ca d. e. Arago astronomulu si matematiculu in etatea de 23 ani fu alesu de membru alu academiiei de sciintie din Parisu, si prin acést'a alegere academi'a cea mai renumita din lume se afla si se va aflã pentru pururea onorata. Tinerii nostri alesi in directoratulu Asociatiunei nãstre — suntu flórea si onórea tineretulu nationale; Adunarea generale li dede ocasiunea a-si desvoltã talentele si a se distinge si pe campulu practiculu alu nationalitãtiei nãstre. Din parte-mi nu potu, decãtu a gratulã si alegatoriloru si alesiloru!

Dupa acestea Ilustr. Sea dlu Eppu-presiedinte, fiindu desiertata ordinea dilei, incheiã a patr'a adunare generale cu o cuventare potrivita, postindu revedere fericita pe urmatoriu anu, si petrecutu de „sa traiésca“ entusiastice — desfacu siedinti'a, denumindu mai antãiu o comisiune pentru autenticarea protocóleloru.

Óspetii nostri de prin pãrti inca ieri ne parasira mai toti, lasandu-ne o suvenire placuta si speranti'a de revedere.

Principatele române unite.

Dumineca, la 18 curentu, la 1 óra dupa amédi. M. Sea a primitu iu sal'a tronulu deputatiunea Senatulu. Prea Sauti'a Sea Parintele Metropolitu primatu, presiedintele Senatulu, a citutu urmatórea adres'a:

„Mari'a Ta!

Senatulu, la inceputulu primei sele legislature, se simte fericitu de a salutã in persón'a Inaltímei Vóstre pe fundatorulu dinastiei care se inauguréza de odatã cu nóuele institutiuni ce si-a datu nóu'a Romania.

Missiunea ce a-ti primitu cu atãt'a devotamentu si energia de a lucrá la regenerarea unui poporu incercatu de suferintiã si nenorociri, in totu cursulu vietiei sele politice, Ve da, Prea Inaltiate Dóme, unu titlu netagaduitu la iubirea si increderea tiei.

Senatulu primesce cu bucuria asigurarea ce i dati despre binevoitóreã amicicia si simpatia a Inaltei Porti si a Puteriloru garantanti pentru acést'a tíera. Domni'a Mariei Vóstre pune unu capetu fluctuariiloru politice, si dandu stabilitatea necesaria guvernulu, va permite puteriloru Statulu a pune in aplicare principiulu salutaru de probitate, de moralitate, de munca si de economia, cari conducu natiunile la civilizatiune, la bogatia si la taria.

Concursulu activu alu Senatulu este asicurat, Pré Inaltiate Dóme, Guvernulu Mariei Tale, spre a sterpi vitiurile adencu inadacinate in administratiune si in justitia. Elu va vedea cu multãmire tóte mesurile ce Guvernulu Mariei Tale va luã intru acést'a, si se va asociã cu fericire spre ale dá tóta eficacitatea ce le póte procurã sanctiunea legislativa.

Erã preste putintia, Mari'a Ta, se nu resimtíti suferintiele cu cari a placutu Atotu Puternicului a încercã si in acestu anu pe poporulu romãnu. Senatulu nu va lipsi de a acordã guvernulu Inaltímei Vóstre mijlócele nedispensabile spre a-lu usurã, pe catu se póte, si spera ca intrebuintiéreã loru intielépta va incuragiã si asistenti'a publica.

Principiulu salutaru alu respectulu indatoriloru contractate de Statu este netagaduitu un'a din conditiunile cari asigura si întemeiéza creditulu guvernorulu. In modificatiunile dar ce ni se voru propune de guvernulu trecut, ne vomu pune tóta silinti'a spre a impacã acestu principiu cu interesele tesaurulu publicu precãtu se va puté.

Cunóscemu ca situatiunea financiara este impoverata. Aplaudãmu dar la tóte mesurile ce ni se anuntia cá menite a produce usurarea tesaurulu, si la tóte economiele spre a restabili creditulu publicu. Cu unu sistemu de economia in cheltuieli, potrivite cu recursele regulate ale tesaurulu si cu mijlócele contribuabililoru, vomu fi feriti de a alergã la imputuriti cari angagéza viitorulu, si compromitu totdeun'a starea financiara a unei tieri.

Cã si Mari'a Ta, nu ne facemu ilusiuni asupr'a situatiunei, pentru ca ilusiunile nu suntu posibile dupa cãte amu suferitu in trecut. Ne vomu pune in sa la lucru cu tóta seriositatea, si avemu sperantia, ca cu unu Principe de o familia ilustra, cu traditiuni liberali, tier'a nãstra incependu o era nóua, va putea cicatrísã ranele ce iau lasatu luptele si nefericirile din trecut.

Sub Domni'a Inaltímei Vóstre, bucurandu-ne de pace si de linisce, vomu putea prosperã, si dorintiele nãstre se voru gasi realizate.

Sa traiesci, Mari'a Ta!

Mari'a Sea a respunsu urmatórele:

„Domnilor Senatori!

„Cu cea mai vie satisfactiune primescu acést'a adresa, care mi dovedesce zelulu si devotamentulu ce aveti pentru interesele tiei. Ve multumescu asemenea cu sinceritate pentru dorintiele si simtiemintele ce-mi esprimate in unu chipu asiã de gratosu. Concursulu activu ce prometeti guvernulu meu, in diferitele cestiuni, ne va inlesni prea multu marea opera ce avemu de impliní, si nu me indoiescu ca astefelu vomu invinge tóte dificultãtíle. Amu ferma convictiune ca lucrãrile Senatulu voru produce cele mai bune rezultate si ca in curendu vomu vedea renascendu avu-

*) Frumóse lucruri, decãtu dupa parerea nóstra nu la locul lor. R.

ti'a și prosperitatea în scump'a noastră patriă. Amu aflatu cu mare placere ca ați votatu ieri naturalisatiunea tatălui meu, ve pociu incredință ca este mandru de a face parte dintr'acesta frumoasă și vigoasă națiune pentru care are cele mai vii simpatii. De acum înainte, interesele țerei sunt stensu legate cu interesele familiei mele."

V a r i e t ă t i.

** Majestatea Șea c. r. apostolice prin decisiunea prea înaltă dela 27 Decembre v. s'au înduratu prea gratosu, a denumi de asessoru de clas'a întâiu la tabl'a regia din Tranni'a pre asessorii de clas'a a două, Antoniu de Stoic'a și Ioann Bodoi'a; mai departe de asessori de clas'a a două pre asessorulu sedrialu Ioann Siandoru, ce funcționă cá referentu ajutatoriu cu rangul și caracteru de asessoru de tabla, pre secretariulu dela tribunalulu supremu ardelenescu, Petru Piposiu, pre fostulu consiliariu de prefectura, eara acum referentu ajutatoriu la tabla, Simonu Vajd'a și pre conducatoriulu judecatoriei comitatense din Hatiegu, Carolu Ferenz.

** Junimea româna din Vien'a va serbă la 31 Decembre st. v. la 7 ore s'era în otelulu „Nationalu“ (Leopoldstadt) ajunulu anului nou. —

Estrasu din o programa.

Din „Farulu român“ amu primitu mai multi numeri de odata și sperămu ca vomu fi mai norocosi că cu „Daci'a“ și celelalte foi de dincolo (afara de Romanulu, care ne vine mai regulatu și apoi cu puțină excepțiuni „Trompet'a Carpatilor“) căci ne va sosi dora regulatu. Farulu e foia septamanaria și costa în Bucuresci 22 lei 20 parale pe anu.

Din multe privinție, vomu dá ocasiune cetitorilor sa cunoască încātu-va program'a acestei foi, pentru ca se pôte întemplă, ca și la noi sa se afle cine-va sa profiteze ce-va instructiv din trens'a, pentru cine va fi acést'a de prisosu are celu puțină ocasiune de a luă ce-va ad notam, séu dupa cum se mai dîce spre placuta seu și neplacuta sciintia.

La începutulu programei se dîce :

„Dupa cum este sciutu de toti, Farulu este unu turnu înaltu, care are în verfulu seu unu fanalu, și care se stabilește dealungulu cósteloru mării, spre a încunoscință pe navigatori de vecinetatea unui periculu, séu spre a le semnală acestu periculu.

O asemenea misiune voimu a dá acestui jurnalulu. L'amu fundatu nu pentruca la noi, nu suntu jurnalulu de njmen și pentruca din nefericire le-amu vediatu mai pe tôte aparandu cutare séu cutare partitu, facendu mai numai la personalități, fără a se ocupă cătusi de puțin de nevoile populațiunei rurale, — mas'a națiunei — și de cestiunile cele mai vitale. Și acest'a candu? — Intr'o epoca în care starea economica și cea sociala suntu cum nu se pôte mai reu.

Apoi dupa-ce face unu tablou tristu despre aflarea țerei vine la semburele programei, care de altmintrea prescurtat se afla și în fruntea fia-cărui numeru. Reproducemu pre cestu din urma :

Programu politicu. Instrucțiunea primara obligatória și data în realitate la toti. — Invetiamentulu profesionalu respanditu. — Revenirea la datinele strabune și la santele canone în privinția religiei și a demnitarilor ei. — Desființarea jurisdicțiunei consulare și protectoratulu Austriei asupra catolicilor — Reducerea aniloru servitiului militar și transformarea sistemulu aperierei națiunale — Economia în cheltuielile publice, că sa nu ne mai imprumutăm. — Micsiorarea impositeloru claseloru sarace cari, în proporțiune, dau mai multu decâtu cele avute. — Revisiunea legii electorale. — Aplicarea sincera a Constituțiunei. — Confectionarea legii pentru responsabilitatea ministrilor. — Descentralizarea politica, administrativa și judiciaria. — Ameliorarea sôrtei clasei cultivatorilor. — Căi de comunicatiune. — Tôte reformele compatibile cu Constituțiunea. — Revisiunea codurilor spre a suplini totu ce au de imperfectu și spre a scôte totu ce este contrariu Religiei și Constituțiunei."

În fine incheia program'a cu următoarele :

„... De aceea suntem datori a ne pune tôte puterile că sa avem legi întelepte, o administratiune luminată și bine facătoare. Numai ca asemenea avantajie, unu populu micu, că alu nostru pôte deveni, nu conchistatorulu, nu asupritoriulu, ci faci'a lumii, ceea ce este de o suta de ori mai bine.

Inchinandu tóta activitatea noastră realizării acestei mari idei, ne vomu ocupă numai de cestiuni interioare.

Personalitățile voru fi strictu departate din colónele noastre. Omenii pentru noi suntu lucru fôrte indiferent. Completu devotati principiiloru democratiei, vomu discută numai faptele, vomu combate pre acelea cari aru fi contrarii acestoru principii, și vomu arată cum amu puté ajunge mai rapede la bunulu traiu alu fratiloru nostri cultivatori, la invetiatur'a și moralisarea loru, la disparitiunea acestei mari multime de abusuri ce se comitu diu'a miédia mare, și la implinirea promissioniloru continute în Constituțiune, — fără a ne ocupă de injuriile cu cari unii și alti ni aru gratifică.

Peste acestea, ne vomu conformă invetiamenteloru celoru mai mari publicisti, cari recomanda seriosu nesubscrierea articoliloru. Numai ignorandu cine este autorulu, cine sta dupa jurnalulu, guvernulu și populu asculta da consiliurile ce le da Press'a candu suntu bune.

Redactoru respundietoriu Nicolau Cristea.

** Mari'a Sea Domnitoriulu Romaniei a datu din cass'a privata 2000 galbeni pentru sinagog'a din Bucuresci. Pentru neplacerea făcuta alta data ovreiloru din Romani'a s'a otăritu desdaunare.

** (Unu copilu nascutu intru înaltime). De multe ori s'a întemplat ca pre năi, căi ferate strate, ba chiaru și cancelarie s'a nascutu câte unu cetățienu nou; a nasce însă în aeru, este afara de casulu acest'a, ce-va ne mai auditu. — Renunitulu Gillotu în un'a din lunile trecute calatori cu aerostatulu seu spre ceriu aplaudandu-i multimea de poporu. Femei'a tinera a lui lu asociase, aflandu-se în alte impregiurări, fără că sa fia pututu cugetă ca se apropia catastrof'a. Dara candu eră la înaltime de 21,000 pasi femei'a lui Gilot deveni mam'a unui pruncu sanetosu. Gilotu numai decâtu comandă aerostatulu în josu unde ajunsu în 1 ora și jumetate dara 22 mile (englesesci) îndepartatu de cetatea Boston din statulu Luisian'a de unde pornise. Acestu pruncu se pôte numi dupa nascere cu titul'a: pré înaltiate.

** (Multiamita lui Bismarck). Scolarii rusesci din gimnasiale din Moscovi'a, Petropole, Kiev și Kasovi'a în 5 ale c. tramisera lui Bismarck o epistola unde „din tóta inim'a“ i multiamesce pentru usiurarea însemnata ce elu li-o mijloci în „cele mai grele părți ale geografiei Europei“ ce gimnasiastiloru li se parea a fi geografia politica a Germaniei.

Nr. 45—2

Concursu.

Pentru întregirea stătiunii vacante de invetiatoriu în comunitatea gr. res. Bucovetiu, ce este îngremiata înclitulu comitatu alu Carasiului și Protopresbiteratulu gr. or. român alu Fagetulu se escrie prin acést'a concursu.

Cu acést'a stătiune suntu împreunate următoarele emolumente anuale :

a) în bani gat'a : léfa anuale de 84 fl. v. a.

b) în naturale : 10 metie de grău ; 20 metie de cucuruzu ; 100 ponti de sare ; 100 ponti de clisa ; 15 ponti de lumini ; 8 orgii de lemne ; unu lantiu de grădina și cuartiru liberu.

Doritorii de a ocupă acestu postu de invetiatoriu voru avé a îndiestrá petitiunile loru concursuale, timbrate dupa cuviinția, cu estrasulu de botedi, cu atestatele despre absolvirea cu sporiu bunu a cursulu pedagogicu în institutul preparandialu în Aradu, apoi despre servitiulu de pâna acum și purtarea loru morala și politica și astfelu îndiestrate le voru substerne Venerabilulu Consistoriu dreptu maritoriu alu diecesei Caransebesiulu pâna la 15 Ianuariu calend. vechiu 1867.

Caransebesiu 8 Decembre 1866.

Consistoriulu diecesei Caransebesiulu.

Nr. 46—2

Concursu.

Prin acést'a se publica tuturoru Invetiatoriloru și preparandiloru, cumca pre stătiunea invetiatorésca româna din Saravol'a, îndiestrata cu veniturile anuale de : 157½ fl. v. a. 2 jugere de aratura, 60 chible de grău, 15 ponti de sare, 13 ponti de lumini, 100 ponti de clisa, 2 stângini de lemne, 10 stângini de paie și cortelu liberu — se deschide Concursulu pre lângă terminulu dela întâi'a publicare de patru septemâni, pâna candu doritorii de a ocupă acestu postu suntu avisati a substerne acestui Consistoriu diecesanu recursurile sele cuviinciosu timbrate și provideute cu estrasulu de botezu, cu adevérințiile despre sciintiele absolute, despre servitiulu de pâna aci și despre purtarea sea morala și politica.

Din siedinti'a Consistoriala scolastica în Temisiór'a tînuta în 15 Novembre 1866.

Dreptumaritoriulu Consistoriu Temisianu.

Nr. 47—1

Concursu

Prin acést'a se publica tuturoru Invetiatoriloru și preparandiloru, cumca pe stătiunea invetiatorésca româna din Fenlacu, îndiestrata cu veniturile anuale de 126 fl. v. a. 3 jugere de aratura, 1 jugere de livade, ½ jugerere de grădina, 60 chible de grău, 80 ponti de sare, 100 ponti de clisa, 25 ponti de lumini, 6 stângini de lemne și cortelu liberu — se deschide prin acést'a concursu pre lângă terminulu dela întâi'a publicare de patru septemâni, pâna candu doritorii de a cuprinde acestu postu suntu avisati a substerne acestui consistoriu diecesanu recursurile sele cuviinciose timbrate și provideute cu estrasulu de botezu, cu adevérințiile despre sciintiele absolute, despre servitiulu de pâna aci, și despre purtarea sea morala și politica.

Din siedinti'a Consistoriala scolastica în Timisiór'a în 15 Novembre, 1866 tînuta.

Dreptumaritoriulu Consistoriu Temisianu.

Burs'a de Vienn'a.

Din 28 Decembre 1866. (9 Ian 1867)

Metalicele 5%	58 70	Actiile de creditu	158 70
Imprumutulu nat. 5%	68 40	Argintulu	130
Actiile de banca	732	Galbinulu	6 32

Editur'a și tipariulu tipografiei archidieceșane.